

Περίληψη της γνωμοδότησης του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί του κανονισμού της Επιτροπής περί σύστασης ενωσιακού μητρώου για το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ, για την περίοδο εμπορίας από 1ης Ιανουαρίου 2013 και τις επόμενες

(Το πλήρες κείμενο της παρούσας γνωμοδότησης διατίθεται στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ στη διεύθυνση <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 335/07)

1. Εισαγωγή

1.1. Ιστορικό

1. Στις 18 Νοεμβρίου 2011, η Επιτροπή ενέκρινε τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1193/2011 περί σύστασης ενωσιακού μητρώου για το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ, για την περίοδο εμπορίας από 1ης Ιανουαρίου 2013 και τις επόμενες, δυνάμει της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της απόφασης αριθ. 280/2004/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και περί τροποποίησης των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 2216/2004 και (ΕΕ) αριθ. 920/2010 (εφεξής «ο κανονισμός») ⁽¹⁾. Ο κανονισμός διαβιβάσθηκε αυθημερόν στον ΕΕΠΔ για διαβούλευση.

2. Ήδη πριν από την έγκριση του κανονισμού, ο ΕΕΠΔ κλήθηκε να παράσχει άτυπα σχόλια. Ορισμένα εξ αυτών λήφθηκαν υπόψη στον κανονισμό με αποτέλεσμα, όπως επισημαίνει ο ΕΕΠΔ, να ενισχυθεί το εγγυητικό πλαίσιο της προστασίας δεδομένων.

3. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή ζήτησε επισήμως τη γνώμη του, καθώς και για το γεγονός ότι στο προοίμιο της εγκριθείσας νομοθετικής πράξης περιλαμβάνεται παραπομπή στην παρούσα γνωμοδότηση.

1.2. Στόχοι και πεδίο εφαρμογής του κανονισμού

4. Το σύστημα εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (εφεξής «ETS») είναι μία από τις πολιτικές που θεσπίστηκαν σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΕΕ») με στόχο την επίτευξη των στόχων του πρωτοκόλλου του Κιότο όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Το ETS εγκαθιδρύει καθεστώς συμμόρφωσης για τους φορείς εκμετάλλευσης και διασφαλίζει την αποτελεσματική αντιμετώπιση των εκπομπών αερίων σε ολόκληρη την ΕΕ ⁽²⁾.

5. Ο κανονισμός τροποποιεί και αντικαθιστά από 1ης Ιανουαρίου 2013 παλαιότερους κανονισμούς της Επιτροπής επί του ίδιου αντικειμένου, ειδικότερα τους κανονισμούς της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 2216/2004 και (ΕΕ) αριθ. 920/2010 ⁽³⁾, οι οποίοι εγκρίθηκαν για να παράσχουν κανόνες «για ένα τυποποιημένο και ασφαλές σύστημα μητρώων».

6. Μία από τις βασικές καινοτομίες που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό είναι η σύσταση, από το 2012, κεντρικά ελεγχόμενου ενωσιακού μητρώου, το οποίο αντικαθιστά το προηγούμενο σύστημα του συνδυασμού των εθνικών μητρώων.

7. Το ενωσιακό μητρώο και το «ημερολόγιο συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (εφεξής «EUTL»), το οποίο έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή σε επίπεδο ΕΕ, είναι δύο υποσυστήματα που λειτουργούν υπό την αιγίδα και τον έλεγχο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι λειτουργίες που επιτελούν διαφέρουν, έχουν όμως συμπληρωματικό χαρακτήρα.

8. Το ενωσιακό μητρώο τηρεί τους λογαριασμούς των φορέων εκμετάλλευσης που συμμετέχουν στο ETS (π.χ., λογαριασμοί αποθέματος φορέων εκμετάλλευσης, λογαριασμοί αποθέματος φορέων εκμετάλλευσης αεροσκαφών, λογαριασμοί συναλλαγών και λογαριασμοί πλειστηριασμών) και καταχωρίζει τις συναλλαγές που εκτελούνται μεταξύ λογαριασμών. Ως εκ τούτου, το ενωσιακό μητρώο είναι ένα κεντρικά ελεγχόμενο ηλεκτρονικό μητρώο σε επίπεδο ΕΕ για την υποστήριξη της εμπορίας εκπομπών από τους κατόχους λογαριασμού εντός και πέραν των κρατών μελών.

9. Το EUTL, εξάλλου, καταχωρίζει τις κατανομές, τη μεταφορά και την ακύρωση δικαιωμάτων εκπομπής CO₂ στην ΕΕ και ελέγχει τη συνέπεια και τη συνοχή συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 315 της 29.11.2011, σ. 1.

⁽²⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ETS, βλ. http://ec.europa.eu/clima/publications/docs/ets_en.pdf

⁽³⁾ ΕΕ L 386 της 29.12.2004, σ. 1 και ΕΕ L 270 της 14.10.2010, σ. 1.

2. Στόχοι και διάρθρωση της γνωμοδότησης του ΕΕΠΔ

10. Αν και ο κύριος στόχος του κανονισμού δεν είναι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τέτοια επεξεργασία προβλέπεται στο πλαίσιο του κανονισμού, μεταξύ άλλων, για πληροφορίες ποινικού μητρώου και πληροφορίες που αφορούν εικαζόμενες εγκληματικές δραστηριότητες. Τα εν λόγω δεδομένα τυγχάνουν επεξεργασίας προκειμένου να διασφαλισθεί η μη κακόβουλη χρησιμοποίηση των λογαριασμών για εγκληματικές δραστηριότητες.

11. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να αφορούν πρόσωπα που ενεργούν εκ μέρους κατόχων λογαριασμών, όπως είναι οι «διευθυντές» τους και οι εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποί τους. Εξάλλου, κάτοχοι λογαριασμών μπορούν να είναι φυσικά πρόσωπα των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ενδέχεται να τύχουν επεξεργασίας. Επιπλέον, συλλέγονται ορισμένα δεδομένα που αφορούν τους πραγματικούς κατόχους των λογαριασμών, οι οποίοι ενδέχεται επίσης να είναι φυσικά πρόσωπα ⁽¹⁾.

12. Υπό το πρίσμα των –συχνά ευαίσθητων– δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υπόκεινται σε επεξεργασία βάσει του κανονισμού, ο ΕΕΠΔ συνιστά τη θέσπιση επαρκούς πλέγματος εγγυητικών διατάξεων στον κανονισμό.

13. Δεδομένου ότι ο κανονισμός έχει ήδη εγκριθεί, ο πρωταρχικός στόχος της παρούσας γνωμοδότησης είναι να διασφαλίσει ότι οι συστάσεις του ΕΕΠΔ θα ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της διαδικασίας τροποποίησής του, η οποία προβλέπεται για τα τέλη του 2012.

14. Επιπλέον, οι συστάσεις που παρέχει η γνωμοδότηση μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν ως οδηγοί για την Επιτροπή και τους εθνικούς διαχειριστές κατά την πρακτική εφαρμογή του εγγυητικού πλαισίου προστασίας δεδομένων. Για περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή, βλ. τις παραγράφους 41-43 που αναφέρονται στην εκπόνηση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής προστασίας δεδομένων, την παράγραφο 36 σχετικά με τα πρακτικά μέτρα, όπως είναι τα μενού βοήθειας και τα προειδοποιητικά μηνύματα του ενωσιακού μητρώου και το εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και την παράγραφο 40 σχετικά με την τεκμηρίωση του συστήματος και τη δημοσίευση των σχετικών πληροφοριών στον δικτυακό τόπο του ενωσιακού μητρώου.

15. Το Τμήμα 3 της παρούσας γνωμοδότησης παρουσιάζει εν συντομία τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υπόκεινται σε επεξεργασία δυνάμει του κανονισμού, εστιάζοντας στα ευαίσθητα δεδομένα. Η εν λόγω παρουσίαση κρίνεται αναγκαία προκειμένου να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι συστάσεις που περιέχονται στα Τμήματα 4-12 της παρούσας γνωμοδότησης. Το Τμήμα 4 ζητά να αποσαφηνισθούν περαιτέρω τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υπόκεινται σε επεξεργασία δυνάμει του κανονισμού, καθώς και ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο τόπος αποθήκευσής τους, αποδίδοντας και πάλι έμφαση στα ευαίσθητα δεδομένα. Τα Τμήματα 5-12 περιέχουν τις υπόλοιπες συστάσεις του ΕΕΠΔ, το δε Τμήμα 13 σκιαγραφεί τα συμπεράσματα.

13. Συμπεράσματα

77. Ο ΕΕΠΔ συνιστά όπως ο κανονισμός, κατά την προβλεπόμενη εντός του 2012 τροποποίησή του:

- διασαφηνίσει περαιτέρω τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υπόκεινται σε επεξεργασία δυνάμει του κανονισμού, καθώς και τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που θα αποθηκεύονται και θα τυγχάνουν επεξεργασίας στο ενωσιακό μητρώο και στο EUTL. Ο ΕΕΠΔ θα έκανε ασμένως δεκτή την προσθήκη γενικής διάταξης στον κανονισμό η οποία θα όριζε ότι καμία ειδική κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν θα καταχωρίζεται στο EUTL και στο ενωσιακό μητρώο (Τμήμα 4)
- διασαφηνίσει εάν ο κεντρικός διαχειριστής θα υπάγεται στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα είναι κάποιο άλλο θεσμικό όργανο ή οργανισμός της ΕΕ ή κάποια οντότητα που θα υπάγεται στο δίκαιο ενός από τα κράτη μέλη (Τμήμα 5)
- ζητήσει την έγκριση πολιτικής περί προστασίας δεδομένων που θα κατανέμει καθήκοντα και ευθύνες (Τμήμα 6)
- καθορίσει με μεγαλύτερη ακρίβεια τους σκοπούς για τους οποίους επιτρέπεται η πρόσβαση τρίτων σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένης της Ευρωπόλ, και να παράσχει επαρκείς εγγυήσεις για την ανωνυμοποίηση των δεδομένων σε περίπτωση εξόρυξης δεδομένων (Τμήμα 7)

⁽¹⁾ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις κατηγορίες δεδομένων, περιλαμβανομένων των ευαίσθητων δεδομένων, που υπόκεινται σε επεξεργασία δυνάμει του κανονισμού, βλ. Τμήμα 3 κατωτέρω.

- απαγορεύσει τη δημοσιοποίηση ευαίσθητων δεδομένων (Τμήμα 8)
- τροποποιήσει τα χρονικά διαστήματα διατήρησης προκειμένου να διασφαλίσει ότι η διατήρηση των δεδομένων συνάδει με τη νομοθεσία της ΕΕ περί προστασίας δεδομένων (Τμήμα 9)
- διασφαλίσει ότι τα υποκείμενα των δεδομένων θα ειδοποιούνται δεόντως ότι έχουν τεθεί στη μαύρη λίστα, ότι στη διάθεσή τους βρίσκεται ένας μηχανισμός που εγγυάται τα δικαιώματα πρόσβασής τους στα δεδομένα που τα αφορούν και ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στη μαύρη λίστα είναι ακριβείς και επικαιροποιημένες· επίσης, να διασφαλίσει επαρκή χρονικά διαστήματα διατήρησης, περιορισμούς στην πρόσβαση και περιορισμούς των σκοπών για τους οποίους επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί η μαύρη λίστα (Τμήμα 10)
- απαγορεύσει διαβιβάσεις ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, ειδικότερα δε στο διεθνές ημερολόγιο συναλλαγών (Τμήμα 11) και
- παράσχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την ασφάλεια και τη λογοδοσία (έλεγχοι) (Τμήμα 12).

78. Περαιτέρω, ο ΕΕΠΔ συνιστά να ληφθούν υπόψη οι συστάσεις του από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πρακτικής εφαρμογής του πλέγματος εγγυήσεων για την προστασία δεδομένων. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να ενταχθεί η έγκριση πολιτικής περί προστασίας δεδομένων, η παροχή συναφών πληροφοριών στον δικτυακό τόπο του ενωσιακού μητρώου, άλλα πρακτικά μέτρα, όπως είναι τα μενού βοήθειας και τα προειδοποιητικά μηνύματα στο ενωσιακό μητρώο, καθώς και η παροχή συναφούς εκπαιδευτικού υλικού.

Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2012.

Giovanni BUTTARELLI

*Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας
Δεδομένων*
